

2019/2132(INI)

25.9.2020

ARVAMUS

Esitaja: petitsioonikomisjon

Saaja: õiguskomisjon

Euroopa Liidu õiguse kohaldamise järelevalve kohta 2017., 2018. ja 2019.
aastal
(2019/2132(INI))

Arvamuse koostaja: Domènec Ruiz Devesa

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Petitsioonikomisjon palub vastutaval õiguskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole on üks ELi kodanike põhiõigusi, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 44 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklis 227; toonitab, et petitsioonid on tähtsad, sest võimaldavad kodanikel ja elanikel tunda end liidu tegevusse kaasatuna, sest see on üks kodanikele kõige käepärasemaid võimalusi pöörduda ELi institutsioonide poole, kui nad on mures oma õiguste võimaliku rikkumise pärast, ELi õiguse rikkumise või ebaõige kohaldamise juhtude või võimalike õigustiku lünkade pärast; tuletab meelde, et petitsioonide esitamise õigus on osalusdemokraatia nurgakivi ning, võttes nõuetekohaselt arvesse ka Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 11 mõtet, aitavad need ületada kodanike ja poliitiliste institutsioonide vahelist lõhet, edendades kodanike aktiivset osalemist ELi poliitilistes aruteludes ja nendesse kaasamist, ning on seisukohal, et Euroopa tuleviku teemaline konverents peaks kaasa tooma üldsuse laiemat osalemist; nõuab, et komisjon võtaks endale kohustuse aktiivselt osaleda petitsiooniesitajate nõutud meetmetes, et tuua kodanike ellu tõelisi muutusi;
2. tuletab meelde, et ELi õiguse tulemusliku, võrdse ja ühesuguse kohaldamise tagamine on äärmiselt oluline õigusriigi toetamiseks, mis on ELi lepingu artikli 2 kohaselt üks liidu ja selle liikmesriikide alusväärtusi; võtab teadmiseks märkimisväärse hulga petitsioone, milles väljendatakse kodanike muret õigusriigi väärtuste väidetava rikkumise pärast liikmesriikides, ning väljendab heameelt kodanike osalemise üle oma õiguste kasutamises; rõhutab, et nagu saadud petitsioonid ja Eurobaromeetri eriuuringu 489 tulemused näitavad, mõjutab õigusriigi väärtuste eiramine, sealhulgas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poolt, otseselt kodanike elu; austades subsidiaarsuse põhimõtet, kutsus komisjoni üles täitma oma 2019. aasta teatises „Õigusriigi tugevdamine liidus. Tegevuskava“ (COM(2019)0343) võetud kohustusi, et edendada õigusriigi väärtuste austamise kultuuri, tõhustada koostööd liikmesriikide asutustega ning astuda ühiselt ja tulemuslikult vastu liidus tegelikult ilmnevatele ohtudele; tuletab komisjonile meelde, et kehtivate ELi õigusaktide tulemuslikuks järgimiseks tehtud töö on sama oluline kui uute õigusaktide väljatöötamiseks tehtud töö; juhib tähelepanu sellele, et ELi lepingu artiklis 4 nõutakse, et liit austaks liikmesriikide võrdsust aluslepingute ees ning nende poliitilisi ja põhiseaduslikke põhistruktuure. Samas artiklis nõutakse ka, et liit austaks liikmesriikide puhul riigi põhifunktsioone, eelkõige neid, mille eesmärk on tagada territoriaalne terviklikkus, säilitada avalik kord ja kaitsta riigi julgeolekut;
3. rõhutab, et õigusaktide täitmata jätmine mitte üksnes ei vähenda siseturu tõhusust, vaid mõjutab otseselt ka üksikisiku õigusi ja seetõttu kahjustab liidu mainet ja usaldusväärsust; võtab murega teadmiseks kasvava populismi ja euroskeptitsismi ning palub seetõttu komisjonil kahekordistada jõupingutusi, et tagada ELi õiguskorra terviklikkus; toonitab sellega seoses, et rakendamine ja jõustamine tuginevad aluslepingutes sätestatud pädevuse jaotusele ning seetõttu jaguneb vastutus ELi õiguse rakendamise ja jõustamise eest liikmesriikide ja komisjoni vahel, kusjuures komisjon

vastutab aluslepingute täitmise järelevalve eest; juhib samas tähelepanu asjaolule, et 2016. aasta paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaselt vastutavad kõik ELi institutsioonid ELi õiguse rakendamise ja jõustamise tagamise eest;

4. rõhutab, et ELi õigusaktide väljatöötamisel ja rakendamisel tema institutsioonide poolt on väga oluline tõhusus, läbipaistvus ja vastutus; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Parlament on kodanike poolt otse valitud institutsioon, ning arvestades parlamendi tähtsat kontrollirolli, tuleb komisjonile meelde kohustust anda aru Euroopa Parlamendile, eelkõige petitsioonikomisjoni tegevuse raames; rõhutab, et Euroopa Parlamendil on oluline kontrolliülesanne, mis seisneb selles, et ta juhib petitsioonide ja küsimustega Euroopa Komisjoni tähelepanu puudustele ELi õiguse kohaldamisel liikmesriikides; kordab üleskutset komisjonile tegutseda läbipaistvamalt ning kasutada tõhusamalt ja veelgi täiustada olemasolevaid järelevalvemehhanisme ja perioodilisi hindamisvahendeid; palub komisjonil aluslepingute täitmise järelevalvajana kasutada eelnimetatud mehhanisme ja vahendeid, et nõuetekohaselt jälgida ja hinnata ELi õiguse õiget ja õigeaegset rakendamist, austades täiel määral ELi kodanike õigust heale ja tõhusale haldusele kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 298 ning ELi põhiõiguste harta artiklitega 41 ja 47; juhib tähelepanu sellele, et kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega tuleks puuetega inimestele tagada juurdepääs seadusandlike aktide eelnõudele;
5. tunnistab ELi õiguse tõhusa rakendamise mõju Euroopa institutsioonide usaldusväärse suurendamisele; on seetõttu seisukohal, et komisjoni avaldatud aastaaruanne, petitsiooniõigus ja Euroopa kodanikualgatus on väärtuslikud vahendid, mis võimaldavad ELi seadusandjatel tuvastada võimalikke lünki;
6. tuleb meelde, et petitsioonikomisjon saab igal aastal murelikelt kodanikelt arvukalt petitsioone, milles väljendatakse rahulolematust ELi õiguse rakendamisega liikmesriikides, ning suurem osa neist petitsioonidest edastatakse Euroopa Komisjonile põhjalikuks uurimiseks; väljendab heameelt Euroopa Komisjoni kaasamise üle menetlusse ja peab oluliseks, et Euroopa Parlamendi liikmed saaksid tulemusi ja soovitusi kahtluse alla seada, ning rõhutab, et ELi pädevusvaldkondi tuleks austada;
7. väljendab heameelt seoses komisjoni 2017. aasta aruandes ELi õiguse kohaldamise järelevalve kohta (COM(2018)0540) selgelt väljendatud kohustusega väärtustada kodanike, ettevõtjate ja muude sidusrühmade tegevust ELi õiguse rikkumiste avastamisel; võtab sellega seoses teadmiseks komisjoni püüded kajastada petitsioonide mõju tema jõustamise meetmete paljudes poliitikavaldkondades, nagu keskkond, ränne, maksustamine ja siseturg; rõhutab siiski, et lisaks paljudele muudele tegevusvaldkondadele on laekunud märkimisväärsel hulgal petitsioone, milles osutatakse ELi õiguse rikkumisele ja väärale kohaldamisele nendes valdkondades; taunib asjaolu, et puuduvad arvud selle kohta, kui palju petitsioone komisjon on käsitlenud ning kui paljudel juhtudel on nende põhjal algatatud EU Piloti menetlused ja rikkumismenetlused;
8. peab sellega seoses tervitatavaks läbipaistvuse suurendamist ja täiendava teabe avalikustamist 2018. ja 2019. aasta aruannetes Euroopa Komisjoni käsitletud petitsioonide arvu ja nende järelmeetmete kohta; peab siiski kahetsusväärseks, et

rõhuval enamikul juhtudel ei alustanud Euroopa Komisjon uurimist ega võtnud edasisi meetmeid; on sellega seoses eriti mures tava pärast suunata märkimisväärne arv petitsioonide esitajaid muudesse riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi asutustesse; märgib, et see tava kajastab komisjoni uut jõustamispoliitikat, mis kuulutati välja tema 2016. aastal avaldatud teatises „ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused“ (C(2016)8600) ning mille kohaselt tahetakse suunata kodanikud riiklikule tasandile juhul, kui nende kaebustes või petitsioonides ei tõstatata laiemaid põhimõttelisi küsimusi ega kajastata ELi õiguse süstemaatilisi rikkumisi ning kui muud mehhanismid võimaldavad neid rahuldavalt käsitleda; kordab oma jätkuvat vastuseisu sellega kehtestatud lähenemisviisile ja palub komisjonil alustada uurimist juhul, kui on tuvastatud ELi õiguse võimalikke rikkumisi; kutsub komisjoni tegelema petitsioonidega tõhusamalt, vastates neile kiiresti ja põhjalikult, ning tegema liikmesriikidega koostööd petitsioonide tulemuslikuks lahendamiseks kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega; julgustab komisjoni välja töötama uusi mehhanisme, et vähendada kaebuse läbivaatamisel vastamise aega; peab ebapiisavaks komisjoni vastuseid, kus väidetakse üksnes, et komisjonil puudub pädevus ELi tasandil täiendavaid meetmeid võtta;

9. kinnitab oma muret selle pärast, et selline lähenemisviis võib panna kodanikke arvama, et nende hääl ei jõua ELi institutsioonideni, ja võib lõppkokkuvõttes jätta nad ilma õiguskaitsest juhtudel, kui ELi tasandi õiguskaitsevahend osutub antud riigi olude või asjaomaste huvide olemuse tõttu tulemuslikumaks; rõhutab pettumust, mida komisjoni praktika põhjustab kodanikele, kes ootavad oma õiguste kaitset ELilt ja eelkõige Euroopa Komisjonilt kui aluslepingute täitmise järelevalvajalt vastavalt ELi lepingu artiklile 17; nõuab eelkirjeldatud jõustamispoliitika läbivaatamist, tagamaks, et see ei sea mingil juhul ohtu teatud juhtumite käsitlemist, mille tulemuslik lahendamine õnnestuks paremini ELi tasandil; peab seda vastuvõetamatuks ja nõuab tungivalt, et komisjon selgitaks, kuidas ta kavatses ELi tasandil õiguskaitse saamise võimalustes vähendada lõhet kodanike ootuste ja tegelikkuse vahel ning kuidas sobib selline käsitlus kokku tema aluslepingute täitmise järelevalvaja rolliga ja ELi lepingu artikli 17 lõikest 1 tulenevate järelevalvekohustustega;
10. tuletab meelde, et petitsioonikomisjon saab märkimisväärsel hulgal petitsioone kodanikelt, kes on siseriiklike kohtute otsuste tõttu ebasoodsas olukorras; rõhutab, et õigus õiglasele kohtulikule arutamisele on põhiõigus ja seda peavad austama kõigi liikmesriikide kohtud;
11. kutsub komisjoni üles põhjalikult uurima petitsioone, mis on seotud puuetega inimeste õigustega; nõuab tungivalt, et komisjon rakendaks tulemuslikult ELi keskkonnaõigusakte ja tagaks nende täitmise, pidades silmas 2018. aastal saadud petitsioonide hulka, mis on seotud nõuetele mittevastavate prügilate, asulareovee ebapiisava puhastamise või halva õhukvaliteediga teatavates piirkondades;
12. märgib, et komisjoni poolt 2017. ja 2018. aastal registreeritud uute kaebuste arv oli 2011. aasta järgse aja suurim, kusjuures 2018. aastal registreeriti rekordilised 3850 uut kaebust ja 2019. aastal registreeriti neid 3525; väljendab heameelt kodanike mõjuvõimu suurenemise üle ELi õiguse järelevalve ja jõustamise protsessis, millest annab tunnistust märkimisväärne kaebuste ja petitsioonide hulk; juhib siiski tähelepanu sellele, et sarnaselt petitsioonidega oli 2019., 2018. ja 2017. aastal uurimiseni viinud kaebuste osakaal saadud kaebuste koguarvust endiselt väga väike; nõuab jõustamispoliitika

läbipaistvamat rakendamist; soovib komisjonil olla teabe kogumisel ja kodanike muredele vastamisel aktiivsem ja eeskätt kummutada seisukohta, et „kõiges on süüdi Brüssel“;

13. rõhutab, et sotsiaalpartneritel, kodanikuühiskonna organisatsioonidel, Euroopa kodanikel ja teistel sidusrühmadel on oluline roll ELi õiguse ülevõtmise ja rakendamise puuduste jälgimisel ja nendest teatamisel; peab seetõttu tervitatavaks kodanike suuremat teadlikkust ELi õigusaktide uuest läbivaatamisest, sealhulgas eriti era- ja avaliku sektori rikkumistest teatajate olulist rolli; rõhutab, et ELi kodanikel on õigus saada kiiresti selget, tõeliselt kättesaadavat ja läbipaistvat teavet õigusaktide kohta, mille liikmesriigid on vastu võtnud ELi õiguse ülevõtmiseks siseriiklikesse õigusaktidesse, ning nende õigusaktide nõuetekohase rakendamise eest vastutavate siseriiklike asutuste kohta;
14. tunnistab sellega seoses, et õigusloomeprotsessis on oluline jätkata tihedama koostöö edendamist ja sidemete tugevdamist riikide parlamentidega; rõhutab, et rakendamisega viivitamine vähendab õiguskindlust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma tugevamaid meetmeid direktiivide hilinenud või puuduliku ülevõtmise vastu, et tagada ELi õiguse täielik rakendamine ja jõustamine ning seeläbi õigusriik ja demokraatia; rõhutab, et olulised on petitsioonidest ajendatud teabekogumiskülastused liikmesriikidesse, et parandada petitsioonide esitajate väidete uurimist, ning peab neid ainulaadseks vahendiks olla kodanikele lähemal ja näidata neile, et nende muresid võetakse tõsiselt; nõuab seepärast tungivalt, et komisjon võtaks nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi teabekogumiskülastuste raporteid ja resolutsioone, mis põhinevad petitsioonidel;
15. peab kahetsusväärseks asjaolu, et vaatamata kõigele, mida viimastel aastatel on tehtud komisjoni järelevalve- ja jõustamistegevuse läbipaistvamaks muutmiseks (nt rikkumiste kohta teavet pakkuva tsentraliseeritud platvormi kaudu), ei ole komisjon siiani reageerinud parlamendi korduvatele üleskutsetele saada korrapäraselt teavet iga algatatud EU Piloti menetluse ja rikkumismenetluse kohta, eriti kui need tulenevad petitsioonidest; rõhutab, et oluline on saada korrapäraselt ajakohastatud teavet lahendamisel olevate petitsioonidega seotud rikkumismenetluste käigu kohta, järgides seejuures Euroopa Liidu Kohtu praktikas sätestatud konfidentsiaalsusnõudeid; peab kahetsusväärseks, et komisjon ei pea EU Piloti menetlustes tõstatatud probleemidele reageerimist oma tõsiseks kohustuseks; tuletab komisjonile meelde, et kodanikel on tema järelevalvetegevuse läbipaistvuse suhtes kõrged ootused; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon jagaks seda teavet Euroopa Parlamendiga aegsasti ja lojaalse koostöö vaimus, et parlament saaks ELi lepingu artikli 14 alusel teha järelevalvet täidesaatva võimu üle, mis lõppkokkuvõttes suurendaks komisjoni jõustamismeetmete legitiimsust ja nendest aruandmist, suurendaks usaldust ELi tegevuse vastu ja lõppkokkuvõttes suurendaks EU Piloti menetluse legitiimsust;
16. rõhutab, et komisjoni ja liikmesriikide vahel varajases etapis alustatud tihe ja struktureeritud dialoog on ELi õiguse tõhusa ja nõuetekohase kohaldamise otsustav tegur; kutsub sellega seoses komisjoni täiustama EU Piloti probleemilahendussüsteemi ja hakkama seda uuesti laialdasemalt kasutama, et lahendada ELi õiguse võimalikud rikkumised kiiresti ja mitteametlikult nende varajases etapis, mille tulemusel paljudel juhtudel poleks vaja ametlikku rikkumismenetlust algatada; märgib, et komisjoni vastu võetud uue poliitika kohaselt, mille eesmärk on tagada vastavus ELi õigusele, ei ole EU

Pilot mõeldud selleks, et pikendada rikkumismenetlust, vaid hoopis aidata probleeme tulemuslikult lahendada;

17. tuletab meelde, et nii Euroopa Kontrollikoja 2018. aasta ülevaatearuandes „ELi õiguse rakendamine praktikas: Euroopa Komisjoni järelevalvekohustused vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõikele 1“ kui ka Euroopa Ombudsmani 2017. aasta otsuses, milles esitatakse tema strateegilise uurimise OI/5/2016/AB (käsitleb komisjoni rikkumiskaebuste käsitlemise õigeaegsust ja läbipaistvust) järgsed soovitused, kutsutakse komisjoni üles tagama, et rikkumiseelseid juhtumeid käsitletaks kiiremini, läbipaistvamalt ja õiglasemalt, võttes arvesse subsidiaarsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet;
18. palub komisjonil uurida koolides ja haldusasutustes liikmesriigi ametliku keele või ametlike keelte alusel toimuvat diskrimineerimist, mida esineb piirkondades, kus on rohkem kui üks ametlik keel, ning mis takistab vaba liikumist ja on vastuolus siseturgu reguleerivate normidega (ELi toimimise lepingu artikli 26 lõige 2).

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	19.2.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 -: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Anna-Michelle Asimakopoulou, Alexander Bernhuber, Ryszard Czarnecki, Eleonora Evi, Agnès Evren, Mario Furore, Gianna Gancia, Radan Kanev, Frédérique Ries, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio, Yana Toom, Loránt Vincze, Thomas Waitz, Tatjana Ždanoka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Isabel Benjumea Benjumea, Jarosław Duda, Angel Dzhambazki, Adam Kósa, Maite Pagazaurtundúa, Anne-Sophie Pelletier, Andrey Slabakov, Ramona Strugariu, Rainer Wieland
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Clara Aguilera, Estrella Durá Ferrandis, Mounir Satouri

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

27	+
ECR	Ryszard Czarnecki, Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov
NI	Eleonora Evi, Mario Furore
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Alexander Bernhuber, Jaroslaw Duda, Agnès Evren, Radan Kanev, Adam Kósa, Loránt Vincze, Rainer Wieland
RENEW	Maite Pagazaurtundúa, Frédérique Ries, Ramona Strugariu, Yana Toom
S&D	Alex Agius Saliba, Clara Aguilera, Andris Ameriks, Estrella Durá Ferrandis, Alfred Sant, Massimiliano Smeriglio
VERTS/ALE	Mounir Satouri, Thomas Waitz, Tatjana Ždanoka

0	-

2	0
GUE/NGL	Anne-Sophie Pelletier
ID	Gianna Gancia

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu